

Sygn. akt XIV C 124/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w P. XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jan Sterczała

Protokolant st. sekr. sąd. Ewa Szumiło

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 roku w P.

sprawy z powództwa **Z. S.**

przeciwko **S. B.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 19 102,12 zł (dziewiętnaście tysięcy sto dwa złote dwanaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 kwietnia 2015 roku;
2. w pozostałym zakresie oddala powództwo;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanej 1 173,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

J. Sterczała

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 lutego 2015 roku (data wniesienia) powód Z. S. wniósł o zasądzenie od pozwanej S. B. kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, że był przyjacielem męża pozwanej – W. B., który zmarł w dniu 20 września 2007 roku. Powód utrzymywał również dobre stosunki z pozwaną. Po śmierci męża S. B. korzystała z pomocy powoda, przede wszystkim finansowej. Pozwana była zadłużona, spłacała kredyt, który zaciągnęła jej siostra, również pozwana zaciągała kredyty. W okresie od miesiąca września 2007 roku do miesiąca listopada 2007 roku powód pożyczył pozwanej kwotę 17.000 zł na zakup opału, spłatę kredytów, zakup żywności. W okresie od 2007 roku do 2012 roku pozwana pożyczyła od powoda kwotę 18.000 zł – po 3.000 zł na każdy sezon grzewczy na zakup węgla i drzewa. Kwotę 2.000 zł pozwana pożyczyła od powoda na zakup i wymianę dwóch kompletów drzwi. W 2009 roku pozwana pożyczyła od powoda kwotę 10.000 zł na założenie centralnego ogrzewania w swoim mieszkaniu. Kwotę 3.800 zł pozwana pożyczyła na wykonanie nagrobka dla męża W. B.. Kwotę 5.000 zł pozwana pożyczyła od powoda na zapłatę honorarium dla radcy prawnego oraz dodatkowe koszty – 200 zł i 317 zł. Kwotę 2.100 zł pozwana pożyczyła od powoda na zapłacenie kosztów za założenie wody do swojego mieszkania. Co najmniej kwotę 50.000 zł pozwana pożyczyła na spłatę kredytów, które zaciągnęła w bankach. Spłaty obejmowały okres 2007 – 2012 rok, powód dokonywał przelewów ze swojego konta w Banku (...) w W. na konta banków, w których pozwana miała zaciągnięte kredyty. Nadto powód dokonywał wpłat na poczcie. Na zabezpieczenie roszczeń powoda z tytułu zaciągniętych pożyczek pozwana w dniu 7 lipca 2008 roku sporządziła testament, w którym do całości spadku powołała powoda oraz jego żonę B. S.. W 2013

roku do powoda doszła informacja, jakoby pozwana oświadczyła, że nieruchomości, którą odziedziczyła w spadku po mężu podaruje swojemu synowi. Powód postanowił porozmawiać z pozwaną i wyjaśnić kwestię zwrotu pożyczki, bądź też ewentualnego zwrotu pożyczki w postaci nieruchomości spadkowej pozwanej. Pozwana nie chciała rozmawiać z powodem. Ponieważ pozwana nie kontaktowała się z powodem (a wiadomo, że testament mogła zmienić), powód wezwał pozwaną pismem z dnia 3 lutego 2014 roku do zwrotu zaciągniętych pożyczek. Pozwana nie odpowiedziała na wezwanie.

W odpowiedzi na pozew pozwana S. B. wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że zgodnie z przepisami umowy pożyczek w wysokościach wskazanych przez powoda zarówno w wezwaniu z dnia 3 lutego 2014 roku, jak i w pozwie, powinny być stwierdzone pismem. Pozwana podniosła również zarzut przedawnienia z powołaniem się na przepisy art. 722 i 723 k.c., jak również art. 455 k.c. Pozwana wskazała, iż powód był kolegą jej męża, razem pracowali w przedsiębiorstwie budowlanym. Krótki po śmierci męża pozwanej, powód zainteresował się pozwaną, a mianowicie pomaganiem jej w życiu codziennym. Pozwana w krótkim czasie straciła zarówno męża, jak i syna, była w trudnym stanie psychicznym. Pozwana była zadowolona z pomocy, jaką okazywał jej powód, a mianowicie woził ją do lekarza i pomagał załatwić sprawy związane z mieszkaniem, w tym również ze spłatą kredytów. Powód zajął się sprawami spadkowymi, a szczególnie sprawą zniesienia współwłasności domu, w którym pozwana ma mieszkanie. Do zniesienia współwłasności nie doszło mimo zlecenia sprawy w Kancelarii Radcy Prawnego. Pozwana nie była tym zainteresowana, tym zainteresowany był powód. Z uwagi na pomoc, pozwana odwzajemniała się gotowaniem obiadów, jak również spisała w Biurze Notarialnym testament na żonę powoda. Pozwana zmieniła testament i tak zakończyła się pomoc i opieka, aczkolwiek już wcześniej powód przestał pomagać pozwanej. Pozwana z całą stanowczością zaprzeczyła, aby pożyczała od powoda pieniądze i to w latach od 2006 do 2012. W 2006 roku żył jeszcze mąż pozwanej, który pracował. Pozwana wskazała, że jeśli chodzi o centralne ogrzewanie to nie było ono jej potrzebne. Pozwana paliła w piecu kaflowym, z którego to ogrzewania była bardzo zadowolona. Pozwana przypuszcza, że powód robił to dla siebie z uwagi na spisany wówczas testament. Z kolei pieniądze na nagrobek pochodziły z ubezpieczenia wypłaconego przez (...), którą to kwotę pozwana pobierała dwukrotnie, pozostawiając część na nagrobek. Podobnie, rzekoma pożyczka na sprawy spadkowe, które miały toczyć się w Sądzie Rejonowym w P., łącznie ze zniesieniem współwłasności domu, w którym pozwana zamieszkuje. Te sprawy załatwiał powód, prawdopodobnie z myślą o przejęciu mieszkania. Pozwana żadnych pieniędzy na ten cel nie pożyczała, jak również nie miała zamiaru prowadzić tych spraw. Pozwana przyznała natomiast, że powód zapłacił 2 raty z tytułu ubezpieczenia mieszkania, pozwana również zapłaciła dwie raty. Do ubezpieczenia mieszkania namówił ją powód. Wcześniej pozwana nie ubezpieczała mieszkania. Jeśli chodzi o spłatę pożyczek to na raty pożyczek płaconych z konta powoda, powód wcześniej brał pieniądze od pozwanej. Pozwana stanowczo zaprzeczyła, aby powód płacił raty pożyczek z własnych pieniędzy.

Na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 roku Przewodniczący pouczył strony o możliwości zakwalifikowania roszczenia strony powodowej z rozdziału o bezpodstawnym wzbogaceniu (min. 00:47:14 k. 103).

W piśmie procesowym z dnia 10 grudnia 2015 roku pozwana wskazała, iż w zakresie możliwości kwalifikacji żądania powoda w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu kwestionuje je zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. S. był znajomym męża pozwanej S. W. (1) B.. Znali się z pracy.

W. B. zmarł w dniu 20 września 2007 roku.

W związku ze śmiercią męża ubezpieczyciel (...) S.A. z siedzibą w W. wypłacił pozwanej następujące świadczenia:

- świadczenie z tytułu śmierci ubezpieczonego W. B. - wypłacone w kwocie 6.000 zł jednorazowo w kasie w Oddziale (...),

- świadczenie z tytułu śmierci małżonka W. B. - wypłacone w kwocie 880 zł jednorazowo w kasie w Oddziale (...).

Otrzymane kwoty pozwana odłożyła na nagrobek dla zmarłego męża, który postawiła w maju 2008 roku i w pełni sfinansowała.

dowód: pismo (...) S.A. (k. 163), zeznania świadka I. A. (min. 00:18:25-00:42:34 k. 179v), zeznania świadka J. G. (min. 00:08:52-00:26:17 k. 170v), zeznania świadka J. K. (min. 00:26:17-00:43:18 k. 170v), zeznania świadka W. N. (min. 00:43:18-01:06:48 k. 170v), przesłuchanie pozwanej S. B. (min. 00:02:53-00:47:14 k. 103 w zw. z min. 00:02:39-00:40:37 k. 213)

Pod koniec września 2007 roku, na targowisku miejskim w P., powód spotkał pozwaną, która poinformowała go, że w krótkim czasie straciła syna, a następnie męża. Powód zaproponował pozwanej, że za kilka dni będzie jechał w rejony byłego województwa (...) więc może ją zabrać, aby mogła odwiedzić siostrę. Pozwana skorzystała z zaproszenia. Od tego też czasu powód zaczął odwiedzać pozwaną ofiarując swoją pomoc: zawoził ją do lekarzy, na zakupy. Z własnych środków dokonywał zakupu opału dla pozwanej, tj. węgla i drewna, czasami żywności. Przyjeżdżał prawie codziennie. Pozwana w zamian częstowała go obiadem i kawą.

Pozwana zamieszkuje w budynku mieszkalnym położonym w P. przy ulicy (...), w którym znajdują się trzy mieszkania. Pozwana wraz z pozostałymi mieszkańcami budynku jest jego współwłaścicielem. Mieszkanie pozwanej składa się z dwóch pokoi i kuchni. Mieszkanie, które zajmuje pozwana było ogrzewane piecem kaflowym.

W 2008 roku pozwana postanowiła, iż w zamian za opiekę i pomoc ze strony powoda sporządzi na niego testament.

W dniu 7 lipca 2008 roku pozwana S. B. sporządziła testament w formie aktu notarialnego, w którym do całości spadku powołała B. S. w udziale do 1/2 części oraz Z. S. w udziale do 1/2 części.

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2009 roku Sąd Rejonowy w P. w sprawie sygn. akt I Ns 761/07 stwierdził, że spadek po W. B. na podstawie ustawy nabyli: żona S. B. w 1/2 części, siostra S. M. (1) – w 1/6 części, siostrzeńcy: R. A., B. A., L. A. – każdy w 1/18 części, siostrzenice: K. C., M. R., R. B. – każda w 1/24 części, dzieci siostrzeńca A. P. G. i E. G. – oboje w 1/48 części.

W skład spadku po W. B. wchodził udział w nieruchomości położonej w P. przy ulicy (...). Pozwany zamierzał dokonać zniesienia współwłasności tej nieruchomości i wyodrębnić lokal pozwanej. Poczynił kroki, aby taka sprawa została założona w sądzie. W październiku i listopadzie 2009 roku powód przekazał na rzecz radcy prawnego prowadzącego Kancelarię (...) w P. kwotę w łącznej wysokości 5.517 zł tytułem: kosztów zastępstwa procesowego (5.000 zł), sporządzenia pisma procesowego oraz pełnomocnictwa (300 zł + 17 zł), dokonania wpisu w księdze wieczystej (200 zł). Postępowanie w sprawie zniesienia współwłasności zakończyło się umorzeniem postępowania, albowiem pozwana cofnęła wnioski.

Mając wiedzę o woli pozwanej i treści sporządzonego przez nią testamentu powód postanowił poczynić pewne inwestycje w mieszkaniu pozwanej licząc, że po jej śmierci stanie się jego właścicielem. Sfinansował instalację centralnego ogrzewania, nadto wymienił drzwi do kuchni oraz drzwi wejściowe do mieszkania.

Pozwanej po śmierci męża przyznano rentę rodzinną. W okresie od września 2007 roku do grudnia 2012 roku świadczenie rentowe pozwanej S. B. wynosiło:

- wrzesień 2007 – luty 2008 – 1.314,72 zł brutto,
- marzec 2008 – luty 2009 – 1.400,18 zł brutto,
- marzec 2009 – luty 2010 – 1.485,59 zł brutto,
- marzec 2010 – luty 2011 – 1.554,22 zł brutto,

- marzec 2011 – luty 2012 – 1.602,40 zł brutto,
- marzec 2012 – grudzień 2012 – 1.673,40 zł brutto.

Ze świadczenia pozwanej w okresie od 1 września 2004 roku do 31 stycznia 2012 roku były dokonywane potrącenia na rzecz komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. S. K.. W tym czasie bowiem komornik prowadził przeciwko pozwanej 6 spraw egzekucyjnych w związku z zadłużeniami, jakie posiadała z tytułu zaciągniętych kredytów w bankach lub jako poręczyciel kredytów zaciągniętych przez jej siostrę C. D..

Z uwagi na fakt, iż pozwana posiadała również szereg bieżących zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów powód wspomagał ją finansowo dokonując spłaty rat poszczególnych kredytów.

dowód: dowody wpłat (k. 154v – 156v), wydruki zdjęć (k. 101 – 102, 208 - 212), dowód: testament z dnia 7 lipca 2008 roku (k. 7, 32), dowody wpłat (k. 36), pisma (...) Oddział w P. (k. 165, 186), pisma komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. S. K. (k. 191, 197), dokumenty w aktach komorniczych komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. S. K. o sygn.: II Km 274/2006, II Km 1483/2006, II Km 514/2007, II Km 516/2007 i Km 519/2007, zeznania świadka H. B. (min. 00:53:53-01:07:10 k. 103v), zeznania świadka J. B. (min. 01:07:10-01:24:05 k. 103v), zeznania świadka M. C. (min. 01:24:05-01:41:20 k. 103v), zeznania świadka M. K. (min. 01:41:20-01:45:56 k. 103v), zeznania świadka S. M. (2) (min. 01:45:56-01:51:50 k. 104), zeznania świadka J. G. (min. 00:08:52-00:26:17 k. 170v), zeznania świadka J. K. (min. 00:26:17-00:43:18 k. 170v), zeznania świadka W. N. (min. 00:43:18-01:06:48 k. 170v), zeznania świadka P. W. (min. 01:06:54-01:08:36 k. 170v), zeznania świadka M. G. (min. 00:07:02-00:18:25 k. 179v), zeznania świadka I. A. (min. 00:18:25-00:42:34 k. 179v), przesłuchanie powoda Z. S. (min. 00:06:21-00:54:45 k. 188v, min. 00:40:37-00:51:35 k. 213v), przesłuchanie pozwanej S. B. (min. 00:02:53-00:47:14 k. 103 w zw. z min. 00:02:39-00:40:37 k. 213)

W latach 2008 – 2012 powód Z. S. spłacił następujące zobowiązania S. B. z tytułu zaciągniętych kredytów:

2008 rok:

- w dniu 12 lutego 2008 roku opłacił ratę nr 24 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 12 lutego 2008 roku opłacił rachunek telefoniczny na kwotę **93,87 zł**,
- w dniu 10 marca 2008 roku opłacił ratę nr 25 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 16 kwietnia 2008 roku opłacił ratę nr 26 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 16 kwietnia 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **242,87 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 9 czerwca 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **124,48 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 9 czerwca 2008 roku opłacił ratę nr 30 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 9 czerwca 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 9 czerwca 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **232,42 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 9 czerwca 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **288,73 zł** (nr umowy (...)),

- w dniu 8 lipca 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **376,83 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 lipca 2008 roku opłacił ratę nr 21 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **124,48 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 lipca 2008 roku opłacił ratę nr 18 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 lipca 2008 roku opłacił ratę nr 28 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 6 sierpnia 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **375,81 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 6 sierpnia 2008 roku opłacił ratę nr 31 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 6 sierpnia 2008 roku opłacił ratę nr 19 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 6 sierpnia 2008 roku opłacił ratę nr 22 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **124,48 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 września 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **124,48 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 września 2008 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 8 września 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **377,11 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 7 października 2008 roku opłacił ratę nr 21 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 7 października 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **366,20 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 7 października 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **124,48 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 7 października 2008 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 6 listopada 2008 roku opłacił ratę nr 33 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 6 listopada 2008 roku opłacił ratę nr 22 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 6 listopada 2008 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **360,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 11 grudnia 2008 roku opłacił ratę nr 23 kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 11 grudnia 2008 roku opłacił ratę nr 34 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,

łącznie: 8.237,49 zł

2009 rok:

- w dniu 16 stycznia 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **351,23 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 3 lutego 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 3 lutego 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **394,73 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 3 lutego 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) Banku S.A. w kwocie **131,55 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 3 lutego 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **434,03 zł**,
- w dniu 2 marca 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **340,91 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 2 marca 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 3 kwietnia 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 3 kwietnia 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w łącznej kwocie **899,71 zł, tj. 329,38 zł + 570,33 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 7 maja 2009 roku opłacił ratę nr 39 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 7 maja 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **330,58 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 czerwca 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **325,38 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 8 czerwca 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 8 lipca 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 8 lipca 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **319,40 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 19 sierpnia 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **314,16 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 19 sierpnia 2009 roku opłacił ratę nr 42 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 9 września 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 9 września 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **312,67 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 3 listopada 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **306,67 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 3 listopada 2009 roku opłacił ratę nr 44 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,

- w dniu 27 listopada 2009 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 27 listopada 2009 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **300,60 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 2 grudnia 2009 roku opłacił ratę nr 46 kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,

łącznie: 9.284,16 zł;

2010 rok:

- w dniu 4 stycznia 2010 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 10 marca 2010 roku opłacił raty kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwotach: **162,09 zł i 172,61 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 9 kwietnia 2010 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego przez pozwaną w (...) S.A. w kwocie **9,25 zł** (nr umowy (...)),
- w dniu 2 czerwca 2010 roku opłacił ratę kredytu nr (...) zaciągniętego w G. M. Bank w kwocie **411,14 zł**,
- w dniu 9 lipca 2010 roku opłacił ratę kredytu zaciągniętego w Banku (...) S.A. w kwocie **414,24 zł**,

łącznie: 1.580,47 zł. Razem: 19.102,12 zł.

Nadto powód dwukrotnie opłacił pozwanej składkę na ubezpieczenie domu: w dniu 19 listopada 2013 roku oraz 12 maja 2015 roku, każdą na kwotę 111 zł.

dowód: historia rachunku (k. 37 - 61), potwierdzenie wpłaty (k. 34), polisa (k. 62), dowody wpłat (k. 117 - 128), przesłuchanie powoda Z. S. (min. 00:06:21-00:54:45 k. 188v, min. 00:40:37-00:51:35 k. 213v), przesłuchanie pozwanej S. B. (min. 00:02:53-00:47:14 k. 103 w zw. z min. 00:02:39-00:40:37 k. 213)

Pozwana w tym czasie samodzielnie dokonywała spłaty kredytu zaciągniętego w 2006 roku w Banku (...). Raty kredytu wynosiły: 50 zł, 105,53 zł, 127 zł, 127,08 zł.

dowód: dowody wpłat (k. 129 -154, 169)

W 2011 roku powód zaprzestał pomagać pozwanej w spłacie kredytów. Ich relacje pogarszały się. Powód nie oferował już pozwanej pomocy w dotychczasowym zakresie. Między stronami coraz częściej dochodziło do kłótni na różnym tle. Na początku 2014 roku pozwana zmieniła testament. Dane osoby, którą uczyniła swoim spadkobiercą utrzymuje w tajemnicy. Gdy powód się o tym dowiedział pokłócił się z pozwaną i zerwał z nią kontakt.

Po zerwaniu relacji z powodem pozwana samodzielnie już spłacała kredyt zaciągnięty w (...) S.A., którego rata wynosiła 154,10 zł, a następnie 158,15 zł.

Pismem z dnia 3 lutego 2014 roku pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty na jego rzecz kwoty 100.000 zł z tytułu zaciągniętych pożyczek w okresie od września 2007 roku do 2012 roku, które to kwoty pozwana wydatkowała w następujący sposób:

- w okresie od września 2007 roku do listopada 2007 roku kwotę około 17.000 zł na zakup opału i spłatę zaciągniętych kredytów,
- w okresie od 2006 roku do 2012 roku kwotę 18.000 zł – po 3.000 zł na każdy sezon grzewczy na zakup węgla i drzewa,

- 2.000 zł na zakup i wymianę dwóch kompletów drzwi,
- w 2009 roku kwotę 10.000 zł na założenie centralnego ogrzewania,
- kwotę 3.800 zł na zapłatę za wykonany nagrobek dla męża,
- kwotę 5.000 zł na zapłatę honorarium dla radcy prawnego oraz dodatkowe koszty w wysokości 200 zł i 317 zł,
- kwotę 2.100 zł na założenie wody do swojego mieszkania,
- kwotę co najmniej 50.000 zł na spłatę kredytów zaciągniętych przez pozwaną w bankach, które to spłaty obejmowały okres od 2007 roku do 2012 roku.

Pełnomocnik powoda zwrócił się do pozwanej o skontaktowanie się z nim i dokonanie uzgodnień odnośnie zwrotu zaciągniętych pożyczek.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 3 lutego 2014 roku (k. 8 – 10, 63 - 64), przesłuchanie powoda Z. S. (min. 00:06:21-00:54:45 k. 188v, min. 00:40:37-00:51:35 k. 213v), przesłuchanie pozwanej S. B. (min. 00:02:53-00:47:14 k. 103 w zw. z min. 00:02:39-00:40:37 k. 213)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie wskazanych wyżej dokumentów prywatnych i urzędowych, zeznań świadków: H. B., J. B., M. C., M. K., S. M. (2), J. G., J. K., W. N., P. W., M. G., I. A., zeznań stron, a także dokumentów zgromadzonych w aktach komorniczych komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. S. K. o sygn.: II Km 274/2006, II Km 1483/2006, II Km 514/2007, II Km 516/2007 i Km 519/2007.

Co do zasady za wiarygodne, choć mające drugorzędne znaczenie, Sąd uznał zeznania świadków M. G. i P. W.. Podkreślić należy, iż z treści zeznań świadków wynikają fakty nie mające wielkiego znaczenia w poczynieniu przez Sąd ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Z treści zeznań świadka M. G. wynika jedynie, iż na prośbę powoda dokonał czyszczenia pieca kaflowego pozwanej. Z kolei świadek P. W. potwierdził fakt, iż powód odwiedzał pozwaną, przy czym wskazał, że nie wie w jakim dokładnie okresie i w jakim celu. Podał, iż jedynie słyszał, że powód miał pomagać pozwanej w zamian za dom, jednakże nie wie, co to miała być za pomoc. Świadkowie ci nie dysponowali wiedzą w zakresie inwestycji, jakie powód miał poczynić w mieszkaniu pozwanej, nie wiedzieli również jakie dokładnie relacje łączyły powoda z pozwaną.

Zeznania świadków I. A., J. B., H. B., M. C., M. K., S. M. (2), W. N. i J. G. Sąd uznał za zasługujące na wiarę w zakresie wskazanym w opisie faktycznym sprawy. Świadkowie potwierdzili, że powód pomagał pozwanej, dokonywał zakupu opału, czasami żywności, założył w mieszkaniu pozwanej centralne ogrzewanie, wymienił drzwi. Świadkowie nie mieli jednak wiedzy, jakie dokładnie relacje łączyły strony, a w szczególności, w jakim dokładnie zakresie powód pomagał pozwanej finansowo. Świadkowie I. A. i J. G. potwierdziły, że pozwana zaciągała kredyty, jednak nie miały wiedzy jakiego rzędu były to kwoty, ile wynosiły raty. Świadek J. G. zeznała, że tylko raz widziała, jak pozwana przekazywała powodowi pieniądze na opłacenie raty kredytu, przy czym nie wskazała kiedy to miało miejsce, jak też jaka to była kwota. Fakt posiadania przez pozwaną zobowiązań w bankach z tytułu zaciągniętych kredytów potwierdził również świadek W. N.. Świadek ten zeznał z kolei, że w ich spłacie miał pomóc pozwanej powód. Z zeznań świadków wynika, iż wiedzę w zakresie pomocy świadczonej przez powoda pozwanej posiadali nie tylko w oparciu o czynione przez siebie obserwacje lecz w głównej mierze z relacji czy to powoda czy to pozwanej. W związku z powyższym co do faktów, które przedstawiali świadkowie podkreślając, iż wiedzą o nich czy to od powoda czy to od pozwanej, to należało dokonać ich weryfikacji w oparciu o pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i zasady doświadczenia życiowego. Tym samym jedynie te fakty wskazywane przez świadków, które w ocenie Sądu okazały się wiarygodne uwzględnione zostały w powyżej przedstawionym stanie faktycznym.

Zeznaniom świadka J. K. Sąd dał wiarę w części. Oceniając jej twierdzenia Sąd wziął pod uwagę, że jest ona siostrą pozwanej i w konflikcie stron opowiada się po jej stronie. W ocenie Sądu zeznania świadka są niekonsekwentne,

ponieważ z jednej strony z całą stanowczością twierdziła, że powód nie raz płacił pozwanej kredyty, przy czym pozwana później oddawała mu pieniądze, z drugiej strony podała, że osobisty kontakt z siostrą miała raz w roku, albowiem mieszka od niej w odległości 300 km. Oczywistym więc jest, że cała wiedza świadka odnośnie ewentualnych rozliczeń pomiędzy stronami wynikała jedynie z ustnych relacji pozwanej, która z oczywistych względów miała interes w tym, aby przedstawiać fakty w dogodny dla siebie sposób. Jednocześnie świadek nie miała wiedzy ile dokładnie kredytów zaciągnęła pozwana, w jakiej wysokości, ile wynosiły raty, jak też czy z uwagi na wysokość otrzymywanej emerytury i istniejących zobowiązań finansowych byłaby w stanie samodzielnie regulować swoje zadłużenia.

W niniejszej sprawie, z oczywistych przyczyn, znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy mogły mieć jedynie zeznania stron. Strony są osobami najbardziej zainteresowanymi wynikiem sprawy, skutkiem czego dowód z ich zeznań jako źródło poznania prawdy jest najbardziej niepewny. Dlatego też ich zeznania muszą być dokładnie weryfikowane, przede wszystkim przez konfrontację z innymi dowodami oraz zasadami wiedzy i doświadczenia. Po takiej ich krytycznej ocenie, zarówno zeznania powoda jak i pozwanej Sąd uznał za wiarygodne jedynie w części, w zakresie wskazanym w opisie faktycznym sprawy.

Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania powoda w zakresie, w jakim twierdził, iż w okresie od września do października 2007 roku przekazał pozwanej gotówkę w łącznej kwocie 17.000 zł, albowiem okoliczności tej nie potwierdziło przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe. Jak wynika z zeznań J. B., towarzyszył on powodowi, gdy ten odwiedzał pozwaną, co zdarzało się dość często, jednakże nigdy nie był świadkiem przekazywania pieniędzy czy to przez powoda pozwanej, czy to przez pozwaną powodowi. Z zeznań świadka wynika, iż znają się z powodem od 30 lat, a nadto świadek od 2007 roku zamieszkuje wspólnie z powodem w jego mieszkaniu – świadek zajmuje jeden pokój, a powód drugi pokój. Nadto przez kilka lat był pracownikiem powoda. Mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego Sąd miał na uwadze, że gdyby rzeczywiście powód przekazał pozwanej w tak krótkim okresie czasu tak znaczną sumę pieniędzy z pewnością wspomniałby o tym świadkowi skoro przekazywał mu pewne kwoty w gotówce prosząc o opłacenie rachunków, co świadczy o zaufaniu jakim darzył świadka. Za niewiarygodne Sąd uznał również zeznania powoda w zakresie, w jakim twierdził, że w całości pokrył koszty związane z postawieniem nagrobka dla męża pozwanej, gdyż pozwana nie miała na to środków. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, że po śmierci męża pozwana otrzymała z zakładu ubezpieczeń kwotę 6.880 zł, z której połowę przeznaczyła na pomnik dla męża. Nadto, zeznania powoda dotyczące kwestii nagrobka były pokrętne i niejasne. Na potwierdzenie poniesienia tych kosztów powód przedstawił fakturę VAT (k. 35) na kwotę 3.800 zł. Z kolei podczas składania zeznań podał, iż pomnik kosztował 5.500 zł, przy czym początkowo nawet nie chciał faktury, a zażądał jej dopiero wtedy jak rzekomo został poinformowany przez firmę kamieniarską, że po śmierci pozwanej pomnik zostanie zdemontowany. W ocenie Sądu w ww. zakresie zeznania powoda zostały złożone tylko i wyłącznie na użytek niniejszego procesu.

Zeznania pozwanej S. B. Sąd uznał za niewiarygodne w tej części, w jakiej twierdziła, iż powód co prawda dokonywał spłaty zaciągniętych przez nią kredytów, jednakże to pozwana przekazywała powodowi pieniądze na ich spłatę. W pierwszej kolejności nie uszło uwadze Sądu, że choć pozwana osiągała stały miesięczny dochód w postaci renty rodzinnej, to jej wysokość nie pozwoliłaby pozwanej na spłatę wszystkich ciążących na niej zobowiązań. Wysokość świadczenia pozwanej, jakie otrzymywała z ZUS-u wynosiła w 2007 roku około 1.400 zł brutto, a do 2012 roku wzrosła do kwoty około 1.700 zł brutto. Jednakże ze świadczenia pozwanej w okresie od 1 września 2004 roku do 31 stycznia 2012 roku były dokonywane potrącenia na rzecz komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. S. K.. Pozwana nie wykazała ile dokładnie wynosiła jej renta po dokonaniu potrąceń komorniczych lecz mogła to być kwota jedynie kilkuset złotych. Natomiast jak wynika z przedłożonej przez powoda historii jego rachunku bankowego na spłatę kredytów pozwanej przeznaczał miesięcznie nawet do 1.100 zł. Z kolei jak wynika z dowodów zaofiarowanych przez pozwaną, w tym czasie samodzielnie dokonywała również spłaty kredytu zaciągniętego w Banku (...), a nadto potrzebowała środków na bieżące utrzymanie, w tym wyżywienie, zakup lekarstw. Gdyby powód rzeczywiście otrzymywał od pozwanej środki na spłatę jej kredytów nie musiałby dokonywać przelewów ze swojego konta lecz mógłby regulować je np. na poczcie skoro pozwana dysponowała stosownymi blankietami wpłat, jakie otrzymała z banków.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty prywatne, które wskazał jako podstawę swoich ustaleń. Nie budziły one jego wątpliwości co do autentyczności i zgodności treści z prawdą. Jednocześnie ich wiarygodność nie była przez żadną ze stron podważana, więc także z tego punktu widzenia nie było podstaw do odmówienia im wiary. W ocenie Sądu wiarygodne były także dokumenty urzędowe. Zostały one sporządzone przez powołane do tego organy, w przepisanej formie i stanowiły dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Część dokumentów została dołączona do akt w kopiach, których wierność oryginałom nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana, dlatego Sąd uznał, że stanowią wiarygodne potwierdzenie istnienia oryginałów.

Sąd zważył, co następuje:

Powód domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 100.000 zł podnosząc, iż kwota ta stanowi równowartość pożyczek, jakich udzielił pozwanej w latach 2007 – 2012.

Stosownie do treści art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Sąd uznał, że powód nie wykazał, by pomiędzy nim a pozwaną doszło do zawarcia umów pożyczek na łączną kwotę 100.000 zł, albowiem nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność, że takie umowy były zawierane, ani też jaka była ich treść.

Powództwo zasługiwało jednak na częściowe uwzględnienie. Analizując bowiem przedstawiony stan faktyczny i dokonując jego oceny Sąd za zasadne uznał zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów regulujących kwestie bezpodstawnego wzbogacenia zawarte w art. 405 i nast. k.c.

Stosownie do treści art. 405 k.c., każdy kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Istota bezpodstawnego wzbogacenia, uzasadniającego roszczenie o wydanie korzyści w naturze bądź też o zwrot jej wartości, sprowadza się do uzyskania przez osobę wzbogaconą kosztem osoby zubożonej korzyści majątkowej bez podstawy prawnej (art. 405 k.c.). Bezpodstawne wzbogacenie w rozumieniu art. 405 k.c. zachodzi wtedy, gdy w rezultacie określonej sytuacji następuje wzbogacenie jednej osoby kosztem innej osoby, czyli gdy zachodzi wzajemna zależność pomiędzy uzyskaniem korzyści majątkowej przez wzbogaconego a uszczerbkiem majątkowym doznany przez zubożonego. Sytuacja, w której dochodzi do wzbogacenia, może polegać na jednej czynności faktycznej lub prawnej, ale może się na nią składać kilka wzajemnie ze sobą powiązanych czynności dokonanych przez zubożonego, wzbogaconego lub przez osoby trzecie. Dalszą przesłanką roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest wykazanie, że osoba wzbogacona uzyskała korzyść majątkową kosztem innej osoby bez podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 6 listopada 2015 r., II CSK 870/14).

Podsumowując, powołany przepis wskazuje na cztery przesłanki powstania roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, którymi są: wzbogacenie jednego podmiotu, zubożenie drugiego podmiotu, związek między wzbogaceniem a zubożeniem i bezpodstawność wzbogacenia. Jak wyjaśnił w swoim wyroku Sąd Najwyższy wartość bezpodstawnego wzbogacenia jest ograniczona dwiema wielkościami, a mianowicie wartością tego, co bez podstawy prawnej ubyło z majątku zubożonego i wartością tego, co bez podstawy prawnej powiększyło majątek wzbogaconego. Wartości te nie muszą być równe, a w wypadku nierówności niższa kwota określa wartość bezpodstawnego wzbogacenia (wyrok z dnia 2002.03.19 w sprawie IV CKN 892/00 opublikowany LEX nr 54380).

Roszczenie o zwrot nie powstaje albo ulega odpowiedniemu zmniejszeniu, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, nie jest już wzbogacony (art. 409 k.c.). Utrata wzbogacenia jest zatem negatywną przesłanką zwrotu. Brak wzbogacenia powoduje, iż obowiązek zwrotu wygasa, przy czym w takim wypadku nie ma już znaczenia, czy istniałaby możliwość zasądzenia zwrotu korzyści w naturze.

W orzecznictwie i w doktrynie powinnoś liczenia się z obowiązkiem zwrotu utożsamia się ze złą wiarą (por. np. wyr. SN z 7.8.2001 r., I PKN 408/00, OSNAPiUS 2003, Nr 13, poz. 305; W. S., Nienależne świadczenie, s. 253 i n.; E. Ł., Bezpodstawne wzbogacenie, s. 135; krytycznie S. W., Recenzja książki E. Ł., s. 97). Wzbogacony powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu przede wszystkim wtedy, gdy wie, że korzyść mu się nie należy, a zatem gdy zna wadliwość podstawy prawnej świadczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy oraz mając na uwadze przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe Sąd doszedł do wniosku, iż w rozpatrywanej sprawie można mówić o wzbogaceniu się pozwanej względem powoda, jednakże nie w takim zakresie, w jakim określa to powód.

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego jednoznacznie wynika, iż strony od września 2007 roku łączyła szczególna relacja, która polegała na świadczeniu przez powoda na rzecz pozwanej pomocy, w tym finansowej, w zamian za ekspektatywę prawa do lokalu mieszkalnego stanowiącego własność pozwanej. Mianowicie pozwana podjęła decyzję, że z uwagi na pomoc, jaką otrzymuje od powoda, na mocy sporządzonego testamentu ustanowi go swoim spadkobiercą, a tym samym po jej śmierci powód odziedziczy udział pozwanej w nieruchomości położonej w P. przy ulicy (...).

Należało więc dokonać analizy, które ze świadczeń powoda doprowadziły do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej, a tym samym, w jakim zakresie powód może domagać się ich zwrotu.

W ocenie Sądu powód może domagać się jedynie zwrotu równowartości kwot, jakie przeznaczył na spłatę kredytów pozwanej, albowiem tylko w tym przypadku można mówić o bezpodstawnym wzbogaceniu po stronie pozwanej. Wskazać bowiem należy, iż w wypadku wydatkowania pieniędzy korzyść po stronie bezpodstawnie wzbogaconego wystąpi choćby w związku z uniknięciem koniecznego wydatku, który musiałby być poniesiony z majątku wzbogaconego. Będzie tak np. w przypadku zapłaty długu wzbogaconego, bowiem zawsze powstanie dla majątku wzbogaconego korzyść odpowiadająca wartości umorzonego zobowiązania, i to niezależnie od tego, czy za dług ten odpowiadał samodzielnie, czy z innymi osobami. Obowiązek zwrotu wzbogacenia tym samym nie wygaśnie, jeśli zapłata długu nastąpiłaby także i wtedy, gdyby nie uzyskano wzbogacenia i wtedy za korzyść dla majątku wzbogaconego należy uznać samo zaoszczędzenie wydatku, który na ten cel musiałby być poniesiony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 kwietnia 2016 roku w sprawie I ACa 1553/15).

Powód twierdził, iż na spłatę kredytów pozwanej w latach 2007 – 2012 przeznaczył kwotę co najmniej 50.000 zł. W toku procesu wykazał natomiast, iż na spłatę kredytów pozwanej w latach 2008 – 2010 przeznaczył kwotę w łącznej wysokości 19.102,12 zł. Kwota ta wynikała wprost z historii rachunku bankowego powoda, a Sąd ustalił ją dokonując analizy informacji zawartych w tytułach przelewów. Mianowicie jeśli była to spłata kredytu S. B. w tytule przelewu powód wskazywał dane kredytobiorcy, tj. pozwanej, a nadto, której raty kredytu dotyczy ze wskazaniem numeru danej umowy kredytowej.

Jeśli chodzi o zakup opału w postaci węgla i drewna, a także wyżywienia to w ocenie Sądu nie można uznać, iż pozwana otrzymując od powoda wsparcie ww. formach wzbogaciła się jego kosztem. W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż zarówno opał, jak i wyżywienie, jakie powód kupował pozwanej, były przez nią na bieżąco zużywane i konsumowane, a tym samym w świetle dyspozycji art. 409 k.c. obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości z tytułu otrzymanych dóbr wygasł, gdyż pozwana zużyła zarówno opał, jak i wyżywienia w taki sposób, że nie jest już wzbogacona. Nadto, jak już wskazano powyżej, wzbogacony powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu przede wszystkim wtedy, gdy wie, że korzyść mu się nie należy, a zatem gdy zna wadliwość podstawy prawnej świadczenia. Powód dokonywał zakupu opału, który pozwana wykorzystywała do ogrzania mieszkania stanowiącego jej własność, a które po jej śmierci miał przejąć powód. Pozwana przyjmując więc od powoda pomoc ww. formach była przekonana, że w przyszłości nie będzie zobowiązana do zwrotu uzyskanych korzyści, gdyż świadczona na jej rzecz przez powoda pomoc była swoistego rodzaju inwestycją, która miała się zwrócić powodowi po śmierci pozwanej w formie udziału we własności nieruchomości. Niezależnie od powyższego podnieść należy, że powód nie wykazał, jakie dokładnie kwoty i w jakim okresie przeznaczył zarówno na zakup opału, jak i wyżywienia. Jednocześnie przeprowadzone w sprawie

postępowanie dowodowe wykazało, że powód nie tylko dokonywał zakupu żywności dla pozwanej lecz również czerpał z tego tytułu korzyści, albowiem pozwana częstowała go obiadem za każdym razem gdy ją odwiedzał. Jeśli zaś chodzi o drewno, to jak wynika z zeznań świadków, powód dostarczał je pozwanej, przy czym po jednej z kłótni zabrał je z powrotem.

Odnosnie nakładów jakie powód poczynił w mieszkaniu pozwanej w postaci zainstalowania centralnego ogrzewania oraz wymiany drzwi to z pewnością wzbogaciły one pozwaną, albowiem poprawienie lub ulepszenie rzeczy wzbogaca właściciela (A. O., *Niesłuszne wzbogacenie*, s. 81–82; E. Ł., *Bezpodstawne wzbogacenie*, s. 67–68). Powód jednakże nie wykazał jaka jest dokładnie wartość tego wzbogacenia. W przypadku nakładów na nieruchomości należałoby bowiem wykazać o ile wzrosła jej wartość. Nie zawsze bowiem wzrost wartości nieruchomości odpowiada wartości poczynionych na tej nieruchomości inwestycji, czy też wartości zakupionych materiałów budowlanych. W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu, nieodzowna była wiedza specjalna celem dokonania nie budzącego wątpliwości ustalenia, iż poczynione przez powoda nakłady na nieruchomości pozwanej doprowadziły do wzrostu wartości tej nieruchomości, a tym samym o ile wzbogaciły pozwaną. Wszystkie wyżej wymienione wątpliwości rozwiązałyby tylko i wyłącznie opinia biegłego sądowego, który jednak z uwagi na brak odpowiedniego wniosku w tym zakresie ze strony powoda, nie mógł zostać przez Sąd powołany. Należy bowiem wskazać, że okoliczności te są okolicznościami, które z uwagi na swój złożony charakter wymagają do ich ustalenia wiedzy specjalnej, która wykracza poza możliwości Sądu. Zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.p.c. w wypadkach wymagających wiedzy specjalnej sąd zasięga opinii biegłego. Z powyższego wynika, iż kwestie sporne, co do których wymagana jest wiedza specjalna mogą być rozstrzygane jedynie za pomocą opinii biegłego. Wskazać należy, iż niniejsze postępowanie Sąd prowadził w granicach inicjatywy dowodowej stron, reprezentowanych przeciw przez fachowych pełnomocników. Strony same winny w procesie należycie dbać o udowodnienie swoich racji i faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c.), bowiem zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie nie jest rzeczą sądu, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 17 grudnia 1996 roku w sprawie sygn. akt I CKU 45/96, opublik. OSNC 1997/6 – 7/76). Powód, pomimo iż reprezentowany przez fachowego pełnomocnika – adwokata, nie wnosząc o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie wykazał zatem ani dokładnej wartości poczynionych inwestycji, ani o ile dzięki tym inwestycjom wzrosła wartość nieruchomości pozwanej, czyli podstawowych okoliczności, które mogłyby przemawiać za uwzględnieniem powództwa w ww. zakresie.

Jeśli chodzi o żądanie powoda dotyczące zwrotu kwoty wydatkowanej na nagrobek dla męża pozwanej to nie zasługiwało ono na uwzględnienie z przyczyn, które omówione zostały przy ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Pozwana posiadała środki na postawienie pomnika, gdyż otrzymała od (...) S.A. stosowne odszkodowanie w związku ze śmiercią męża, a kwota tego odszkodowania znacznie przekraczała koszt wykonania nagrobka.

W ocenie Sądu nie można było mówić o bezpodstawnym wzbogaceniu pozwanej względem powoda jeśli chodzi o wydatkowaną przez niego kwotę w łącznej wysokości 5.517 zł na poczet wynagrodzenia radcy prawnego. Pozwana nie kwestionowała, iż powód wydatek taki poniósł, podnosiła natomiast, że nigdy nie zwracała się do powoda o pomoc czy to w zakresie przeprowadzenia postępowania spadkowego po zmarłym mężu, czy to przeprowadzenia postępowania o zniesienie współwłasności nieruchomości, której pozwana była współwłaścicielem, a po jej śmierci miała przyspaść powodowi. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe po pierwsze wykazało, że to powód dążył do przeprowadzenia tych spraw, a po drugie, nawet gdyby wynajął do tego celu fachowego pełnomocnika na prośbę pozwanej, trudno tu mówić, aby pozwana z tego tytułu uzyskała jakąkolwiek korzyść. W sprawach czy to o stwierdzenie nabycia spadku, czy to o zniesienie współwłasności nie istnieje tzw. przymus adwokacki, powód z kolei nie wykazał, iż skorzystanie z pomocy fachowego pełnomocnika w przeprowadzeniu postępowania o zniesienie współwłasności było konieczne, a co najistotniejsze - czy w powyższym zakresie zachodzi wzajemna zależność

pomiędzy uzyskaniem korzyści majątkowej przez wzbogaconego (pозwaną) a uszczerbkiem majątkowym doznany przez zubożonego (powoda). Podobnie rzecz się ma w przypadku dokonanych przez powoda dwóch wpłat na poczet opłacenia polisy ubezpieczenia domu pozwanej. Przede wszystkim ponownego podkreślenia wymaga, iż wszystkie ww. wydatki powód czynił mając wiedzę, że pozwana uczyniła go swoim spadkobiercą, a więc czynił inwestycje na poczet nieruchomości, której miał stać się właścicielem. Pozwana w 2014 roku zmieniła jednak testament, przy czym zmiana decyzji pozwanej i ostateczne zerwanie łączących strony relacji spowodowane było niewłaściwą postawą i zachowaniem zarówno powoda, jak i pozwanej.

W tym stanie rzeczy uwzględniając powyższe zważyć należy, iż roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie jedynie do kwoty 19.102,12 zł, którą to kwotę Sąd zasądził w punkcie 1 wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 zdanie pierwsze k.c. w zw. z art. 455 k.c. Opóźnienie w zapłacie (czyli spełnieniu świadczenia pieniężnego) ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie dokonuje jej w terminie. Stosownie do art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Z zaoferowanych przez powoda dowodów wynika, iż wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 100.00 zł pismem z dnia 3 lutego 2014 roku, przy czym przedmiotowe pismo nie zawierało żadnej informacji co do terminu spełnienia świadczenia. Co najważniejsze jednak, powód nie wykazał kiedy dokładnie pozwana potwierdziła jego odbiór, a tym samym od kiedy ewentualnie pozostawała w zwłóce z zapłatą świadczenia. Tym samym w przedmiotowej sprawie za wezwanie takie należało więc uznać doręczenie pozwanej odpisu pozwu. Nastąpiło to w dniu 28 kwietnia 2015 roku (k. 25). Zatem wymagalność roszczenia powoda względem pozwanej w niniejszej sprawie odnośnie kwoty, zasądzenia której domagał się powód nastąpiła w dniu 28 kwietnia 2015 roku i od dnia następnego pozwana pozostawała w opóźnieniu względem powoda odnośnie żądanej pozvem kwoty.

Żądania powoda, przewyższające sumę zasądzoną na jego rzecz z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia oraz zmierzające do uzyskania odsetek za wcześniejszy okres, z przyczyn, które wynikają z wyżej przedstawionych rozważań, nie znajdowały pokrycia w przysługujących mu roszczeniach, dlatego zostały oddalone w punkcie 2 wyroku.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zadnie pierwsze k.p.c., stosunkowo rozdzielając je między stronami.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocników stron Sąd określił na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 461 z późn. zm.).

Powód zgłosił żądanie, w zakresie którego wartość przedmiotu sporu wynosiła 100.000 zł, a utrzymała się w zakresie żądania o wartości 19.102,12 zł, czyli wygrał w 19%. Poniósł on koszty opłaty od pozwu 5.000 zł, opłaty skarbowej 17 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika 3.600 zł, czyli razem 8.617 zł. Pozwana z kolei poniosła koszty opłaty skarbowej 17 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika 3.600 zł, czyli razem 3.617 zł. W ostatecznym rozrachunku powód musi więc zwrócić pozwanej z tytułu zwrotu kosztów procesu kwotę 1.173,60 zł odpowiadającą zakresowi, w jakim przegrał sprawę, tj. w 81%.

/-/ SSO Jan Sterczała